

szen állunk veled menni akár a halálba, akár az életbe is.¹ Csupán Isten akaratát kellene felfednünk!”

3.) Látogatás Szent Endánál²

Szent Brendan és társai elhatározták, hogy negyven napon át böjtöt tartanak³ – de mindig csak háromnaponként –, majd pedig útnak indulnak. A negyven nap elteltével, búcsút véve társaitól, Szent Brendan mindenkit kolostorának perjelére bízott,⁴ aki majdan őt ama helyen örökkésként követni fogja,

¹Ld. Mt 19,29. A család elhagyása és az örökségről való lemondás egyrészt hagiográfiai retorika, másrészt szimbolikus jelentéssel bír. Lisa M. Bitel: *Isle of the Saints. Monastic Settlement and Christian Community in Early Ireland.* (Cork: UP, 1990), 101. o.

²A látogatás célja, hogy tanácsot kapjanak az utazással kapcsolatban. Ezzel a motívummal már Vergiliusnál az Aeneis-ban is találkozhatunk, amikor Aeneas Apollo papjával, Anius-sal konzultál, mielőtt útra kelne (Aeneis III./78–88, Vergilius összes művei. Ford. Lakatos István. Bibliotheca Classica. Budapest: Helikon, 1973, 166. o.), de az ír utazástörténetekben is találkozhatunk hasonló jelenettel: ld. *Immram Máeldúin*, amelyben a főhős egy bölcs druidát keres fel (Máeldun csodálatos utazása – Germán, kelta regék és mondák. Szerk. Dömötör Tekla. Budapest: Móra, 1965, 174. o.), illetve *Immram Snedgus* (Whitley Stokes: „The Voyage of Snedgus and MacRiagla.” *Revue Celtique* 9/1888), ahol Donnchad kebelbarátjától, Kolumbántól kér tanácsot.

³Nyilvánvalóan Krisztus negyvennapos pusztai böjtjére történő utalásról van szó. Mt 4,1–2.

⁴„*praeposito monasterii*,” a bencés monostor perjele az, aki az apátot távollétében helyettesíti. Bencés Regula 65. fejezete (i.m., 157. o.).

és tizennégy társával nyugatnak indult, a szent életű Enda szigete felé.¹ Ezen a szigeten három napot és három éjjelt töltöttek.

4.) Hajóépítés²

Szent Brendan, a szent atya [Enda] és a vele élő szerzetesek áldását véve felkerekedett, hogy eljusson távoli szülőföldjére, arra a földre, ahol szülei éltek. Mégsem tért be hozzájuk, hanem sátrát egy messze kinyúló hegyszirt csúcsán verte fel, ahonnan csupán egy hajóhossznyira vezet a nyílt óceánra, azon a helyen, amelyet Brendan Székhelyének neveznek.³ Szent Brendan és társai vasszerszámokat fogtak, majd, amint azon a vidéken szokásos, könnyű, fából készült és favázásos bárkát ácsoltak.⁴ A favázat bevonták tölgykéreggel cser-

¹Szent Enda (Plummer, VV.SS.Hib. Vol. II., 60–75. o.) Aran apátja (sziget, a Galway-öböltől nyugatra), Szent Brendan barátja, egyes forrásokban tanítója. Az Aran szigeteken létrehozott monostor kora Írországnak egyik leghíresebb szerzetesi közössége.

²Hasonló epizód az *Immram Corra*-ban (Whitley Stokes: „The Voyage of the Húi Corra.” *Revue Celtique* 14/1893) és az *Immram Máeldúin*-ben (Germán, kelta..., 174. o.). Mindkettőnél szerepel egy „három-bőrű” csónak megépítése.

³„in loco qui dicitur sedes Brendani”, Brendan Székhelye valószínűleg a mai Brendan-hegyre, a Dingle félsziget (Kerry m.) északi részén található Brandon Mountain-ra utal. Giraldus Cambrensis *Topographia Hibernica* (ca. 1187/1188) című művében az ettől északra eső tengerszakaszra a „*Brendanicum in mare*” elnevezést használja. *Opera Giraldus Cambrensis*. Ed. by J. S. Brewer. *Rerum Britannicarum medii aevi scriptores*, 21. (Nenteln: Kraus Reprint, 1964–1966), Vol. 5., 31. o.

⁴Brendan és társai az Írországnak a legkorábbi idők óta használt *curragh* (lat. *coracle*) típusú bőrcsónakot készítették el. Már az ókori szerzők is említik. Pl. Plinius Secundus *Causis maior: Naturalis historiae libri xxxvii.* (München: Artemis, 1984)